

Regeringens proposition

1979/80:12

om ändring i lagen (1971:139) om försöksverksamhet i fråga om ordningen för vissa kyrkliga förrättningar;

beslutad den 23 augusti 1979.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

SVEN ROMANUS

BERTIL HANSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

Enligt en särskild lag får dop, konfirmation, vigsel och jordfästning försöksvis förrättas enligt en ordning som avviker från den som föreskrivs i kyrkohandboken. Försöksverksamheten får enligt lagen bedrivas till utgången av år 1980. 1979 års allmänna kyrkomöte har för sin del beslutat att försöksverksamheten skall få utsträckas till utgången av år 1984.

I propositionen föreslås att lagen ändras i enlighet med kyrkomötets beslut.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971:139) om försöksverksamhet i fråga om ordningen för vissa kyrkliga förrättningar

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1971:139) om försöksverksamhet i fråga om ordningen för vissa kyrkliga förrättningar skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Utan hinder av vad som eljest gäller får under tiden till och med den 31 december 1980 dop, konfirmation, vigsel och jordfästning försöksvis förrättas enligt ordning som avviker från den som föreskrives i kyrkohandboken.

Utan hinder av vad som eljest gäller får under tiden till och med den 31 december 1984 dop, konfirmation, vigsel och jordfästning försöksvis förrättas enligt ordning som avviker från den som föreskrives i kyrkohandboken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

¹ Senaste lydelse 1975:1189.

KOMMUNDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1979-08-23

Närvarande: statsråden Sven Romanus, ordförande, Mundebo, Wikström, Friggebo, Wirtén, Huss, Rodhe, Wahlberg, Hansson, Enlund, Lindahl, De Geer, Cars, Gabriel Romanus, Tham.

Föredragande: statsrådet Hansson

Proposition om ändring i lagen (1971:139) om försöksverksamhet i fråga om ordningen för vissa kyrkliga förrättningar

Enligt 1 § lagen (1971:139) om försöksverksamhet i fråga om ordningen för vissa kyrkliga förrättningar får dop, konfirmation, vigsel och jordfästning försöksvis förrättas enligt en ordning som avviker från den som föreskrivs i kyrkohandboken (KLU 1970:18, kskr 1970:49, prop. 1971:39, KrU 1971:9, rskr 1971:111). Försöksverksamheten får bedrivas till och med den 31 december 1980.

Med anledning av en motion (1979:8) till 1979 års kyrkomöte har kyrkomötet i skrivelse till regeringen anmält (BU 1979:1, kskr 1979:11) att kyrkomötet för sin del har antagit en ändrad lydelse av 1 § lagen. Ändringen innebär att försöksverksamheten skall få fortgå till och med den 31 december 1984. Kyrkomötets skrivelse och beredningsutskottets betänkande bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1* resp. *bilaga 2*.

Syftet med lagen är att möjliggöra en försöksverksamhet i anslutning till kyrkohandbokskommitténs (U 1969:44) arbete. Försöksverksamheten får enligt 2 § samtidigt bedrivas i högst tio församlingar i varje stift. Beslut om sådan försöksverksamhet meddelas av domkapitlet. För att försöksverksamhet skall få anordnas krävs medgivande av kyrkorådet i församlingen. Lagen avsåg ursprungligen försöksverksamhet under tiden t. o. m. utgången av år 1975. Detta år utsträcktes tiden till utgången av år 1980 (KLU 1975:5, kskr 1975:5, prop. 1975/76:35, KrU 1975/76:20, rskr 1975/76:85, SFS 1975:1189).

Av beredningsutskottets betänkande framgår att kyrkohandboks-kommitténs arbete med kyrkohandbokens andra del, som omfattar bl. a. ordningar för dop, konfirmation, vigsel och jordfästning, har bedrivits med den

inriktningen att förslag i denna del skulle kunna läggas fram inför kyrkomötet år 1980. För det fall att kyrkomötet inte skulle kallas in före år 1981 bör enligt utskottet möjlighet till fortsatt försöksverksamhet beträffande ordningen för vissa kyrkliga förrättningar finnas även efter år 1980.

I likhet med 1979 års kyrkomöte anser jag att försöksverksamheten bör få fortsätta även efter utgången av år 1980. Jag har inte något att invända mot det förslag till lag om ändring i lagen (1971:139) om försöksverksamhet i fråga om ordningen för vissa kyrkliga förrättningar som kyrkomötet för sin del har antagit.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att antaga förslaget.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

Bilaga 1

1979 ÅRS ALLMÄNNA KYRKOMÖTE KYRKOMÖTETS SKRIVELSE
nr 11
1979-02-19

REGERINGEN

Beredningsutskottets betänkande 1979:1 med anledning av motion om en tidsplan för arbetet i 1968 års kyrkohandboks-kommitté m. m.

Med överlämnande av nämnda betänkande får jag anmäla att kyrkomötet den 16 februari 1979 har bifallit vad utskottet hemställt.

Olof Sundby

Bengt Törnell

Beredningsutskottets betänkande

1979:1

med anledning av motion om en tidsplan för arbetet i 1968 års kyrkohandbokskommitté m. m.

I en till utskottet hänvisad motion, 1979:8, av *Sune Garmo m. fl.* har hemställts att kyrkomötet hos regeringen anhåller att en tidsplan för 1968 års kyrkohandbokskommittés arbete snarast fastställs samt att kommittén – liksom fallet har varit med 1969 års psalmkommitté – erhåller personell förstärkning. Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Den 15 mars 1968 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för utbildningsdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga för att inom departementet biträda med revidering av den svenska kyrkohandboken och övriga kyrkans böcker i den mån de kan beröras av en handboksrevision. Under namnet 1968 års kyrkohandbokskommitté har de sakkunniga sedan dess arbetat med hithörande frågor. Den 28 november 1974 överlämnade kommittén ett delbetänkande med förslag till ordning för huvudgudstjänst på sö- och helgdagar samt för övriga gudstjänster jämte förslag till musik för de föreslagna gudstjänsterna. I särskilda bilagor redovisades den liturgiska utvecklingen i svenska kyrkan och i vissa andra kyrkor under de närmast föregående decennierna samt den liturgiska försöksverksamhet, som förekommit i anslutning till kommitténs arbete. Delbetänkandet och bilagorna återfinns i SOU 1974:66–68, 97, 98. Detta material låg till grund för 1975 års allmänna kyrkomötes arbete med gudstjänstordningen, vilket ledde till antagandet av 1976 års t. o. m. domssöndagen 1986 gällande gudstjänstordning.

Utskottet

Kyrkohandbokskommittén inledde redan i början av 1970-talet arbetet med kyrkohandbokens andra del, omfattande bl. a. ordningar för dop, konfirmation, vigsel och jordfästning, med sikte på det kyrkomöte som väntats inträffa 1980. Kommitténs avsikt är, enligt vad utskottet erfarit av dess ordförande, att i mitten av 1980-talet framlägga förslag beträffande dels kyrkohandbokens tredje del, som innehåller ordningar för invignings- och vigningsakter, dels kyrkohandboken i dess helhet, detta senare på grundval av de erfarenheter som kunnat vinnas genom bruket av de antagna liturgiska ordningarna. Hittills har kommittén i stort sett kunnat hålla den tidsplan som den ålagt sig. Motionens uppgift, att avsikten varit att framlägga förslag till hela kyrkohandbokens revision redan till ett kyrkomöte 1980, synes bero på att kommittén inte haft anledning att tidigare offentligt redovisa sin tidsplan i

dess helhet.

Bl. a. mot denna bakgrund finner utskottet det icke vara motiverat att, som begärs i motionen, kyrkomötet hos regeringen anhåller om fastställande av tidsplan för kyrkohandboks-kommitténs arbete. Däremot anser utskottet motionens begäran om personell utökning av kommittén angelägen. I synnerhet borde kommittén kompletteras med ännu en kyrkomusiker samt med någon annan som också aktivt deltar i försöksverksamheten rörande det kyrkliga gudstjänstlivet på stifts- och/eller församlingsplan.

För den händelse allmänt kyrkomöte inte skulle komma att inkallas före 1981 vill utskottet framhålla, att möjlighet bör finnas för fortsatt försöksverksamhet beträffande ordningen för vissa kyrkliga förrättningar även efter 1980. Enligt utskottets mening bör tidsperioden omfatta åren t. o. m. 1984.

Detta kräver emellertid ändring av lagen (1971:139) om försöksverksamhet i fråga om ordningen för vissa kyrkliga förrättningar. I denna fråga har utskottet inhämtat yttrande från kyrkolagsutskottet, som icke haft något att erinra mot formuleringen av den föreslagna lagändringen.

På grund av det anförda hemställer utskottet

1. att kyrkomötet med anledning av motion 1979:8 hos regeringen anhåller om utökning av 1968 års kyrkohandboks-kommitté med två personer, representerande dels kyrkomusikalisk sakkunskap, dels erfarenhet av försöksverksamhet rörande det kyrkliga gudstjänstlivet på stifts- och/eller församlingsplan,
2. att kyrkomötet hos regeringen anmäler, att det för sin del antagit den ändrade lydelse av 1 § lagen (1971:139) om försöksverksamhet i fråga om ordningen för vissa kyrkliga förrättningar, som framgår av *bilaga* till detta betänkande.

Stockholm den 7 februari 1979

På beredningsutskottets vägnar
CLAES GUNNARSSON

I detta ärendes slutbehandling inom utskottet har deltagit: Claes Gunnarsson, biskop Ragnar Askmark, biskop Olof Herrlin, Rune Klingert, Ragnar Lundell, Carl Henrik Martling, Per-Olof Sjögren, Martin Lönnebo, Bengt Broman, Nils Ek, Eivor Frändberg, Carl Eric Hedin, Lars Henricsson, Sven G. Månsson och Margareta Schwartz.*

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Bilaga

Förslag till

Lag om ändring i lagen om försöksverksamhet i fråga om ordningen för vissa kyrkliga förrättningar (1971:139)

Härigenom föreskrivs, att 1 § lagen (1971:139) om försöksverksamhet i fråga om ordningen för vissa kyrkliga förrättningar skall erhålla ändrad lydelse enligt följande:

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Utan hinder av vad som eljest gäller får under tiden till och med den 31 december 1980 dop, konfirmation, vigsel och jordfästning försöksvis förrättas enligt ordning som avviker från den som föreskrives i kyrkohandboken.

Utan hinder av vad som eljest gäller får under tiden till och med den 31 december 1984 dop, konfirmation, vigsel och jordfästning försöksvis förrättas enligt ordning som avviker från den som föreskrives i kyrkohandboken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.